

ÖSSZEFOGLALÓ RIPOORT - 2023

MEGATREND

INDEX 3.

**Egyensúly
Intézet**

Magyarország jövő időben ▶▶

Egyensúly Intézet

TARTALOMJEGYZÉK

Vezetői összefoglaló	4
Bevezető	7
1. Okos ország	8
2. Digitalizáció	11
3. Tiszta ország	13
4. Egészségügy	16
5. Társadalmi kohézió	18
A Megatrend Index magyar eredményeinek összefoglalása	20

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

01

Az Egyensúly Intézet Megatrend Indexe az európai országok hosszú távú sikerét meghatározó trendeket követi nyomon. Célja, hogy bemutassa, hogyan állnak az egyes európai uniós országok – köztük Magyarország – a 21. századot meghatározó globális változásokra való felkészülésben. A Megatrend Index 2023-ban jelenik meg harmadik alkalommal.

02

Az indexben öt globális trend mutatóit vizsgáljuk. Ezek a trendek az oktatás, a digitalizáció, a környezetvédelem, az egészségügy és a társadalmi kohézió.

03

Az egyes trendekben elért aktuális mutatóink elsősorban nem egy-egy év intézkedéseinek eredményei és nem csupán az aktuális kormány működésének sikerét vagy kudarcát mutatják. A trendeken évek alatt tudunk változtatni, de ha időben elkezdjük, 2030-ra Magyarország még sikeresebb, boldogabb, versenyképesebb országgá válhat.

Megatrend Index

OKTATÁS

DIGITALIZÁCIÓ

KÖRNYEZET-
VÉDELEM

EGÉSZSÉGÜGY

TÁRSADALMI
KOHÉZIÓ

04

Magyarország a Megatrend Index eredményei alapján az európai uniós középmezőny alján, a hátsó egyharmad tetején helyezkedik el. Legjobban a társadalmi kohézió tekintetében állunk: itt a 27 uniós tagállam közül a 15. helyen vagyunk. Ezt követi az izraeli ország-alindexen elért 19., illetve a digitalizációs alindexen elért 20. helyünk. Hazánk a 21. században fontos öt megatrend tekintetében két alindexen is a sereghajtók közé tartozik: az egészségügyi és az oktatási dimenzióban is csupán a 24. helyen álltunk a vizsgált időszak végén.

05

Okosország-alindexünk eredményei alátámasztják azt a vélekedést, hogy a skandináv országok Európa-szerte a legmagasabb szintű közoktatást biztosítják. Az adatok alapján megállapítható, hogy az oktatási rendszerek eredményessége nem csupán a rendszerre fordított állami kiadásokon és a jó tanár-diák arányszámon múlik, hanem a befektetett források hatékony felhasználásán. Emiatt érdemes figyelni Hollandia teljesítményére is: a

befektetett energia náluk hasznosul a legkiemelkedőbb arányban, azaz relatíve alacsony ráfordítással kiemelkedő eredményeket tudnak elérni.

06

Az emberek digitális műveltségét mérő alindex eredményei megerősítik, hogy a nemzetgazdaságok eredményessége nem csupán a technológiai fejlettségen és a háztartások internet-hozzáférésén múlik, hanem a technológia értő használatán és a folyamatos fejlődésen. E területen a skandináv országok ugyancsak jól teljesítettek, viszont Hollandia szerezte meg a dobogó első helyét.

07

Tisztaország-alindexünk az aktív és passzív környezetvédelmi tudatosságot is mérte. A korábbi tapasztalatok alapján a jóléti államok előnye ezen az alindexen nem érvényesült, ugyanis a fogyasztói társadalom velejárója volt a magasabb kibocsátás és a több hulladék. A 2023-as Megatrend Index szerint ez a mintázat már nem érvényesül, hiszen mind az aktív, mind a passzív dimenzióban találni gazdag államokat az élmezőnyben.

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

08

Az egészségügy területén olyan indikátorokat emeltünk az alindexbe, amelyek a fejlett európai országok közötti különbségeket, a jóléti államok mércéje szerint fontos eltéréseket ragadják meg. Európa-szerte növekszik a születéskor várható, egészségben eltöltött életevek száma, ugyanakkor országonként eltérő az emberek egészségtudatosságának mértéke, az intézményi ellátáson túlmutató, preventív egészségmagatartás.

09

A társadalmi kohéziós alindexszel az volt a célunk, hogy bemutassuk, mennyire erős a társadalom megtartóereje. Ennek az alindexnek az értelmezése igényli a legtöbb körültekintést: e területen minden adat csak más adatsorokkal együtt értelmezve rajzol ki pontos képet. A társadalmi kohézió esetében az eddig megszokott eredményektől eltérő pontszámok rajzolódtak ki: az első három helyezést Szlovénia, Málta és Szlovákia foglalta el.

10

2023-as kiadványunkban csokorba szedtük azokat az indikátorokat, amelyeken hazánk kifejezetten jól vagy rosszul teljesített. A többi országhoz képest az egész Európai Unióban nálunk a második legkevesebb a százezer főre vetített rablások száma, ugyanakkor a legrosszabb eredményt értük el a megelőzhető betegségben elhunytak számában.

A 2023-as Megatrend Index átfogó elemzése és módszertana elérhető az Egyensúly Intézet [honlapján](#) vagy a QR-kód beolvasásával.

BEVEZETŐ

Az Egyensúly Intézet célkitűzése, hogy Magyarország 2030-ra sikeresebb és élhetőbb országgá váljon. Jövőképünk és szakpolitikai javaslataink egyaránt szem előtt tartják, hogy Magyarország a következő évtizedben nemcsak a nyugat-európai országoktól, hanem régiós versenytársaitól is lemaradhat, ha nem képes reagálni a közeljövőt alakító legfontosabb trendekre és változásokra. Épp ezért Magyarország és a többi európai uniós ország gazdasági, technológiai, környezeti és társadalmi változásainak értékelése céljából megalkottuk az **Egyensúly Intézet Megatrend Indexét**. Az Index az *oktatás, a digitalizáció, a környezetvédelem, az egészségügy*, valamint a *társadalmi kohézió* területeit vizsgálja, objektív, hosszú időtávon összehasonlítható számadatok alapján.

A kiválasztott öt dimenzióban nyomon követhető az egyes országok fejlesztéseinek, szakpolitikai döntéseinek sikeressége. **A vizsgált területeket egyúttal kitörési pontoknak is tekintjük:** az e területek fejlesztési irányairól, jövőjéről szóló viták beemlése a közéleti gondolkodásba lehetővé tenné, hogy a magyarországi közpolitikai diskurzus korszerűbbé és elmélyültebbé válhasson. Az évente kiadott **Megatrend Index követhetővé és értékelhetővé teszi a legfontosabb területeken meghozott szakpolitikai döntéseket.** Ezek elemzése és a tanulságok leszűrése elősegítheti, hogy 2030-ra Magyarország sikeresebb, egészségesebb és versenyképesebb országgá váljék. **A Megatrend Index 2023-ban jelenik meg harmadik alkalommal.**

A Megatrend Index követhetővé és értékelhetővé teszi a legfontosabb területeken meghozott szakpolitikai döntéseket.

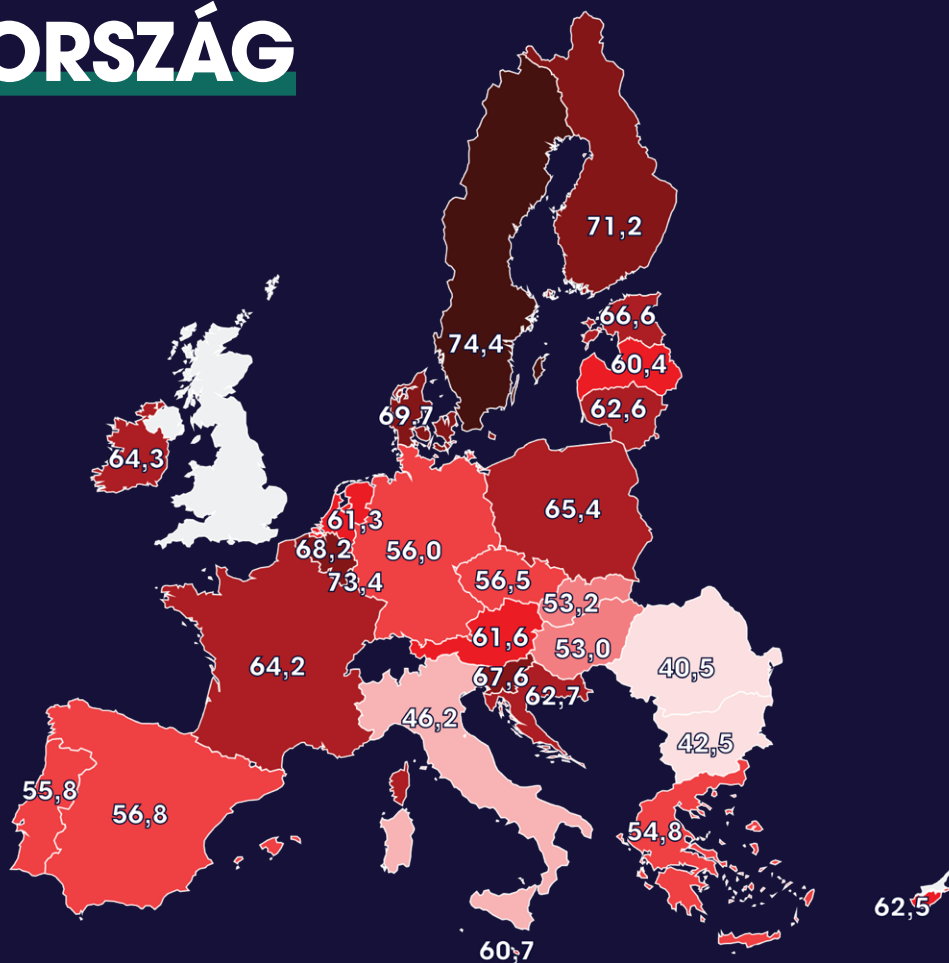
A Megatrend Index százfokú skálán vizsgálja az egyes országokat, amelyen a 0 a legalacsonyabb, a 100 pedig a legmagasabb értéket jelöli. Az indikátorok eredményei alapján – a megfelelő statisztikai számítások elvégzését követően – minden évben minden ország kap egy pontszámot: a magasabb pontszám a jobb teljesítményt jelöli. A Megatrend Index skálája alapján így összevethetővé válik az országok teljesítménye és a változások iránya.

Minden évben arra törekszünk, hogy az alindexek alá a legjobb komponensek kerüljenek be, ezért előfordul, hogy az indikátorok listáját felülvizsgáljuk. A 2023-as Megatrend Indexet módszertani megfontolásokból átalakítottuk, egyes helyeken pedig kibővítettük. Erről részletesen az átfogó elemzésben lehet olvasni.

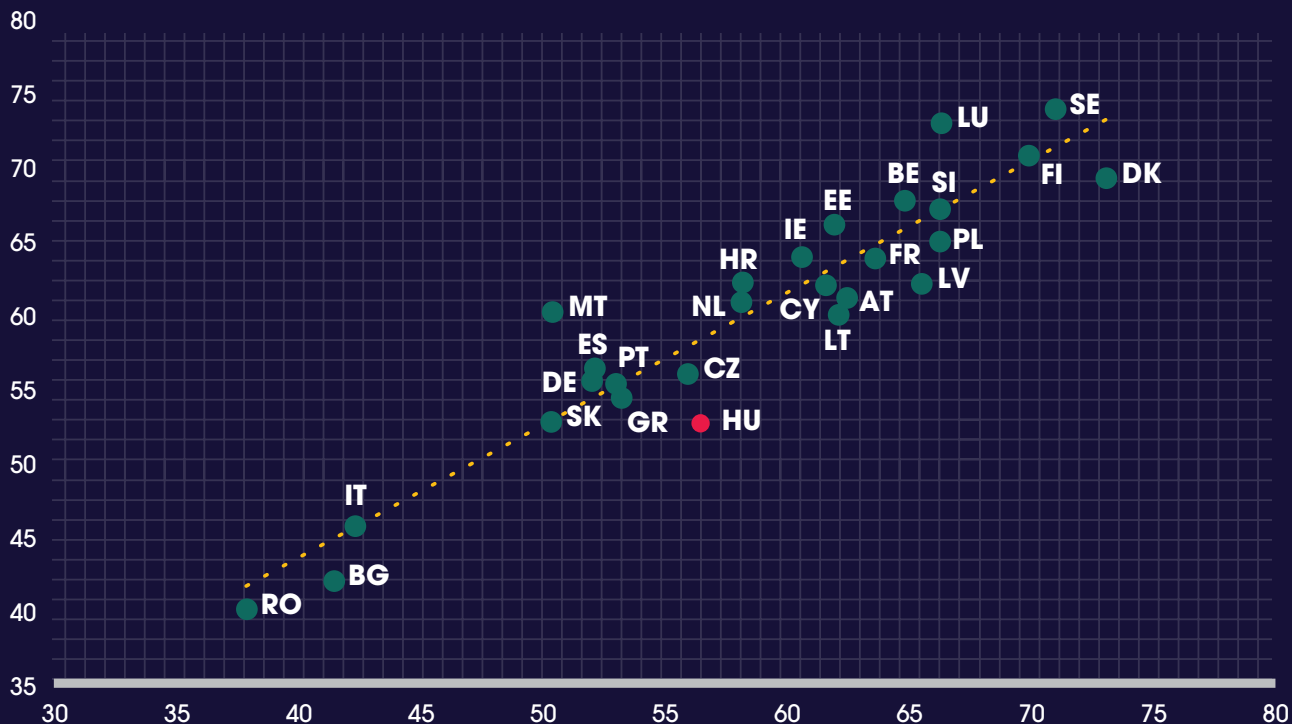

1. OKOS ORSZÁG

1. ábra: Az okosország-alindex eredményei 2020-ban. A sötétebb árnyalat a jobb pozíciót jelzi.

2. ábra: Az okosország-alindex alakulása 2015 (vízszintes tengely) és 2020 (függőleges tengely) között. A trendvonal jelzi a növekedés ütemét.

Az emberi erőforrásba való befektetés az innováció és a fejlődés záloga. A társadalmilag és gazdaságilag mintaadó nemzetek abban jobbak nálunk, hogy ezt korábban felismerték és meg is hozták a szükséges hosszú távú döntéseket. A politikai- és gazdasági döntéshozóknak Magyarországon is kitüntetett szerepet kell szánniuk az emberi erőforrásoknak – és ezen belül is mindenekelőtt az **oktatási rendszer fejlesztésének**. Az **Egyensúly Intézet Megatrend Indexének** egyik pillérét képezi az **oktatás minőségének nyomon követése**. A 2020-ban megjelent *Magyarország 2030 - Jövőkép a magyaroknak* című könyvünk nyomán okosország-alindexnek neveztük az oktatást vizsgáló komponenst, amely az oktatás területén megragadható változásokat 11 indikátor bevonásával vizsgálja.

A 11 indikátoron elvégzett faktorelemzés alapján kirajzolódik a „bemeneti” (azaz az oktatásra szánt erőforrásokat tartalmazó), illetve „kimeneti” (azaz az oktatás eredményességét mutató) változók. Erre a két csoportra való bontás megmutatja a „nagy képet”: **hogy az adott országban milyen eredményeket értek el a befektetett erőforrásokkal**. Vizsgálatunk során egyértelművé vált, hogy az oktatás területén a kimeneti eredmények a hangsúlyosabbak: vagyis önmagában **nem az számít, hogy egy ország mennyi pénzt költ az oktatásra, hanem hogy a ráfordításokat hogyan hasznosítja**. A bemeneti adatokat ezért **1/3-os**, a kimeneti adatokat pedig **2/3-os súllyal** számítottuk.

I 1.1. AZ OKOSORSZÁG-ALINDEX EREDMÉNYEI

Vizsgálatunk alapján kijelenthető, hogy az okosország-alindex eredményei megerősítik a közvélekedést: ebben a dimenzióban **kiemelkedően teljesítenek a skandináv országok**. A korábbi évek tapasztalatai alapján jellemzően Dánia, Svédország és Finnország versengett az első helyért, ám a vizsgált időszakban (2015-2020) **Luxemburg is beleszólt a küzdelembe, így Dánia nem csak az első, hanem a dobogós helyekről is lecsúszott (1. → 4.)**. Az első helyet Svédország (2. → 1.), a másodikat Luxemburg (4. → 2.), a harmadikat pedig Finnország (3. → 3.) szerezte meg.

Az okosország-alindex **bemeneti oldalát** (tehát az állami ráfordításokat, a pedagógusok életkori adatait, valamint a tanulók és a pedagógusok arányát) vizsgálva jól látható, hogy **Málta, Luxemburg, Belgium és Ciprus** áll az lista elején. A 2021-es Megatrend Index eredményei szerint az oktatásban hagyományosan erősnek számító Dánia, Svédország és Finnország a bemeneti indikátorok alapján nem tartozott az élmezőnybe, ez azonban ma már csak Finnországra igaz (14.): Svédország és Dánia már az első tíz között található, sőt Svédország 2015 és 2020 között hét helyezést javított (13. → 6.).

Különösen érdemes figyelemmel követni a hollandokat, akik az utolsó helyen állnak a bemeneti adatok alapján, miközben kiemelkedő tempót diktálnak a kimeneti oldalon.

A **kimeneti oldal** első három helyén Finnországot, Svédországot és Írországot találjuk. Az élbolyban Észtország tette a legnagyobb előrelépést: a nyolcadik pozícióból a negyedikre tört. Hollandia stabilan tartja az ötödik helyét, amelyet Dánia és Litvánia (9. → 8.) veszélyeztethet a következő években. **Különösen érdemes figyelemmel követni a hollandokat, akik az utolsó helyen állnak a bemeneti adatok alapján, miközben kiemelkedő tempót diktálnak a kimeneti oldalon.**

I 1.2. MAGYARORSZÁG EREDMÉNYEINEK ÖSSZEGZÉSE AZ OKOSORSZÁG-ALINDEXEN

Magyarország jelenleg a 24. helyen áll, ezzel csupán Olaszországot, Bulgáriát és Romániát előzve meg. Aggodalomra ad okot, hogy a vizsgált időszakban hazánk látványos visszaesést könyvelt el az uniós rangsorban 2015 és 2022 között (17. → 24.).

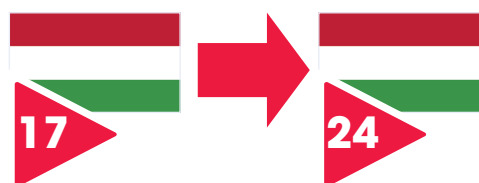
Az oktatási rendszer bemeneti adatainak vizsgálata alapján hazánk még a középmezőnybe tartozik, de már látható a lefelé mutató tendencia: 2015-höz képest nyolc helyet veszítettünk (9. → 17.). 2020-ra mind a közoktatásra, mind pedig az oktatási rendszer egészére fordított GDP-arányos kiadások mértéke csökkent, és a tanári kar előregedését sem sikerült megállítani. Az egy tanárra jutó diákok számában jobb a helyzet, ez azonban részben az iskoláskorú népesség fogyásának tudható be.

A 2021-es Megatrend Indexben Magyarország tekintetében még előrelépésről lehetett beszélni, de a GDP-arányos ráfordítások jelentős csökkentése miatt ez a trend 2022-ben megfordult, a 2023-as riport alapján pedig további visszaesés figyelhető meg.

Magyarország a **kimeneti**, azaz az eredményességet mérő adatok alapján már távolról sem tartozik a középmezőnybe. 2020-ban hazánk az összes vizsgált ország közül a 23. helyet szerezte meg, ami azt jelenti,

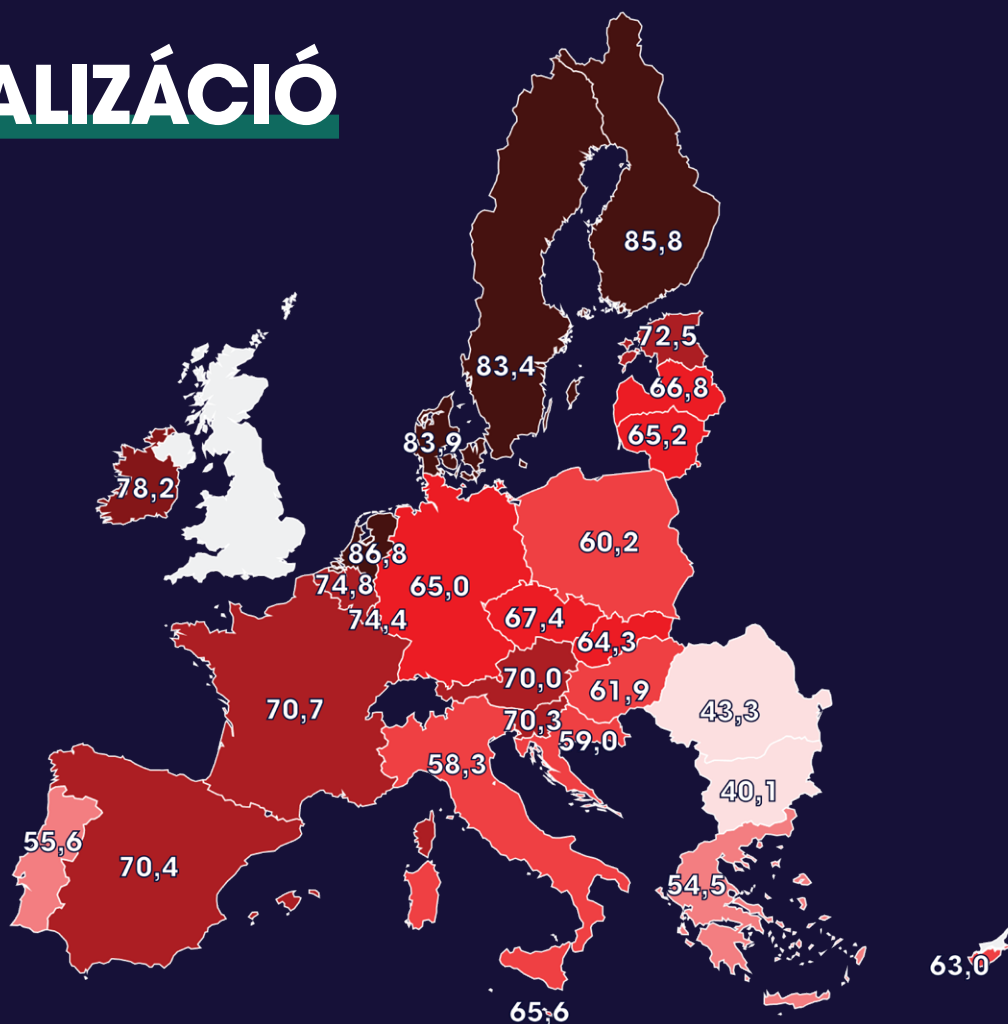
hogy 2015 óta három helyezést rontott. A magyar oktatási rendszer eredményessége a kimeneti adatok alapján 25,3 indexponttal marad el a finn rendszertől. Visegrádi összevetésben sem jobb a helyzet, hiszen a lengyelek (11.), a csehek (14.) és a szlovákok (20.) is megelőznek bennünket. Ki kell emelni, hogy hazánkban aggasztóan alacsony a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya a 25 és 34 év közöttiek körében (30,7%): mindössze Olaszország (28,9%) és Románia (24,9%) végzett mögöttünk. Összességében megállapítható, hogy Magyarország oktatási rendszere jelenlegi struktúrájában nem versenyképes. Ahhoz, hogy ebben előrelépés történhessen, nemzetstratégiai prioritássá kell válnia az alapkészségek fejlesztésének és az élethosszig tartó tanulás ösztönzésének.

Aggodalomra ad okot, hogy a vizsgált időszakban hazánk látványos visszaesést könyvelt el az uniós rangsorban 2015 és 2022 között.

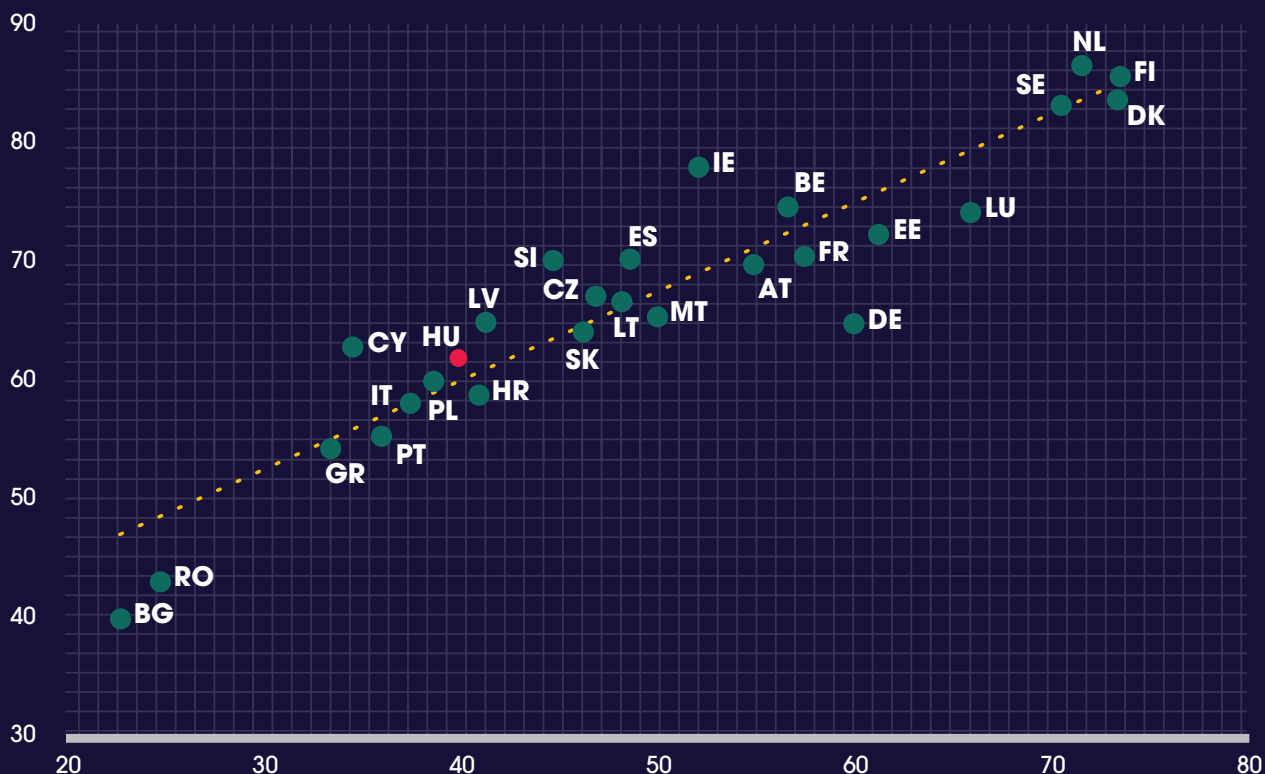

2. DIGITALIZÁCIÓ

3. ábra: A digitalizációs alindex adatai 2021-ben.

4. ábra: A digitalizációs alindex változása 2015 (vízszintes tengely) és 2021 (függőleges tengely) között.

A digitalizáció a 21. század egyik legnagyobb hatású és legösszetettebb trendje, amely az életünk minden szegletére hatással van. A 2023-as Megatrend Index megjelenésekor a digitalizációról szóló diskurzust a mesterséges intelligencia – és elsősorban a ChatGPT – előretörése határozta meg. Ezzel szorosan összefügg a gépi tanulás és a számítási kapacitások exponenciális fejlődése. A szemünk előtt zajlik

a negyedik ipari forradalom, amely egyre több területet hódít meg és beláthatatlan jövő előtt áll. Nem kérdés, hogy ennek a területnek az evolúcióját kitüntetett figyelemmel kell követni. Ezért a digitalizációs trendeket hét indikátor segítségével ragadtuk meg: a lakosság digitális műveltségével és internethasználatával tettük számszerűsíthetővé.

I 2.1. A DIGITALIZÁCIÓS ALINDEX EREDMÉNYEI

A digitalizációs alindex dobogójának összetétele a vizsgált időszakban nem változott, ám a helyezések igen. 2021-ben – két pozíciót javítva – Hollandia szerezte meg az első helyet, maga mögé utasítva a dobogó csúcsáról lecsúszó Finnországot. A harmadik helyet pedig Dánia szerezte meg, amely egy fokot lépett lejjebb a dobogón. Svédország a negyedik helyen maradt. A legnagyobb előrelépést Ciprus esetében figyelhetjük meg: 28,6 indexpontos növekedést ért el, amivel öt helyezést tudott faragni a korábbi helyezésén (24. → 19.). Úgy tűnik, az első négy helyezett behozhatatlannak tűnő eredményre tett szert, miközben Románia és Bulgária óriási lemaradásban van.

“Úgy tűnik, az első négy helyezett behozhatatlannak tűnő eredményre tett szert, miközben Románia és Bulgária óriási lemaradásban van.”

I 2.2. MAGYARORSZÁG EREDMÉNYEINEK ÖSSZEGZÉSE A DIGITALIZÁCIÓS ALINDEXEN

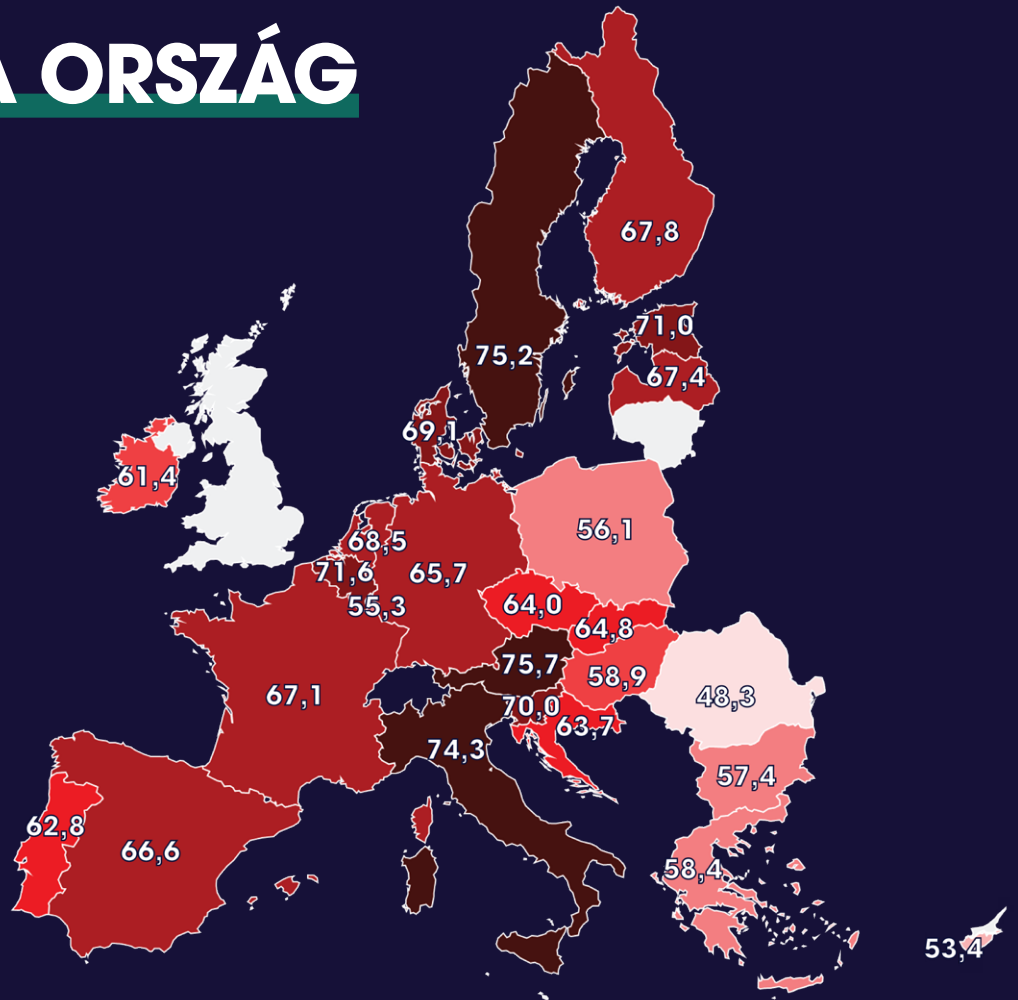

A vizsgált időszakban Magyarország tartósan a középmezőny alján mozgott és megtartotta 20. helyezését, ugyanakkor stabil, de mérsékelt fejlődést könyvelhetünk el a digitalizáció területén.

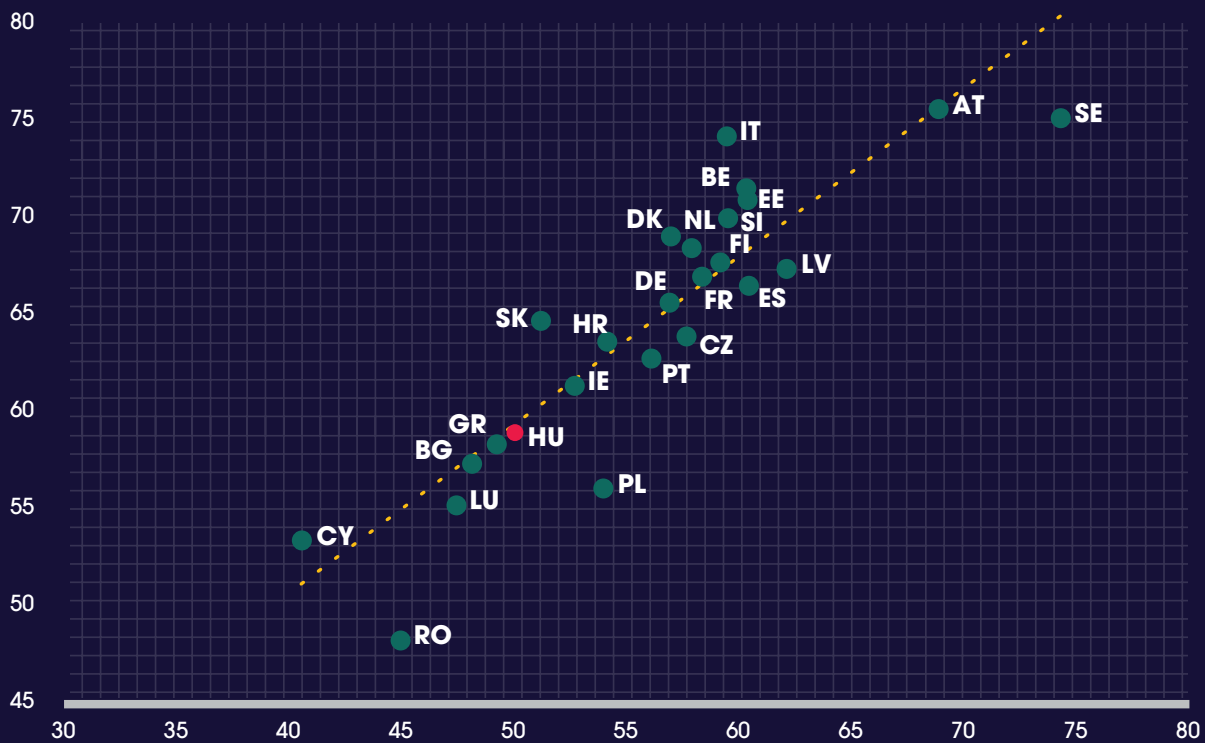
2015-ben meglehetősen alacsony értékről (39,9) indultunk, ám a fokozatos haladás ellenére hazánk így sem tudta behozni a kezdeti lemaradását. Annak ellenére sem, hogy valamivel az európai átlag (17,9) feletti növekedést értünk el (22). A visegrádi államok közül Magyarország teljesített a legjobban és a V3-ak átlagát is felülmúlta (20,1).

Joggal merül fel a kérdés: miért nem léptünk előre a rangsorban? Emögött az húzódik meg, hogy Magyarország alapvetően hasonló növekedést produkált, mint közvetlen versenytársai. A magyarhoz hasonló eredményeket mutat Ciprus, Horvátország és Lengyelország. A másik két visegrádi ország jobban teljesített: Szlovákia a 18., Csehország pedig a 13. helyet szerezte meg. Érdekes rámutatni, hogy a csehek három pozíciót javítottak hét év alatt (16. → 13.).

3. TISZTA ORSZÁG

5. ábra: A tisztaország-alindex adatai 2019-ben.

6. ábra: A tisztaország-alindex alakulása 2014 (vízszintes tengely) és 2019 (függőleges tengely) között.

A 21. század egyik legnagyobb dilemmája, hogy mennyiben sikerül megóvni természetes környezetünket és ebben a kérdésben minden társadalmi szereplőnek előbbutóbb állást kell foglalnia. A klímaválság elleni globális küzdelem keretében az Európai Unió – és annak tagjaként Magyarország is – azt vállalta, hogy 2050-re eléri a teljes klímasemlegességet. De nem csak a kormányzatokat és a szupranacionális szervezeteket mozgósítja ez a kérdés, hiszen az állampolgárok, a civil és nonprofit szektor is ki akarja venni a részét a probléma megoldásából. Az Egyensúly Intézet a fenntarthatóságot érintő szakpolitikai javaslataival igyekszik előre lendíteni a környezetvédelmi diskurzust.

A környezetvédelem teljesítménymutatóját tisztaország-alindexnek neveztük el. Az alindex alá bevont 12 indikátort két dimenzióba rendeztük: az első négyet nevezhetjük „**passzív**” mutatóknak, míg a második nyolcat „**aktív**knak”. Az első csoportba sorolt indikátorok a már keletkezett szennyezés semlegesítését mérik, míg a második csoportban olyan változók szerepelnek, amelyek magát a szennyeződésnek, a kibocsátásnak a megelőzését ragadják meg. **A passzív indikátorokat 1/3-os, az aktív indikátorokat pedig 2/3-os súllyal számítottuk**, ugyanis az aktív csoportnak fontosabb szerepe van a környezet megóvásában.

I 3.1. A TISZTAORSZÁG-ALINDEX EREDMÉNYEI

A tisztaország-alindexen a legnagyobb előrelépést Dánia könyvelhette el a vizsgált időszakban, ugyanis hat helyet javítva betört az élmezőnybe és megszerezte a 7. pozíciót. Olaszország és Szlovákia szintén jó időszakot tudhat maga mögött, hiszen egyenként 5-5 helyezést léptek előre. A szlovákok esetében ez középmezőnyre volt elegendő (19. → 14.), az olaszoknak viszont a dobogó harmadik fokára. A svédek – elveszítve a hosszan megtartott első helyüket – lecsúsztak a második helyre, és a helyükre ezúttal az osztrákok kapaszkodtak fel. A passzív mutatók vonatkozásában Hollandia jár az élen (82,7 → 84,6), ám az aktív indikátorok tekintetében már Svédország (77,9 → 86,4).

A legjobb tíz között az osztrákokat, az észteket, az olaszokat és a dánokat találjuk ott mindkét dimenzióban, vagyis ezek a nemzetek semlegesítik hatékonyan a keletkezett szennyezést, miközben aktívan tesznek a károsanyag-kibocsátások ellen is.

Az aktív ökológiai magatartás területén sokkal nehezebb haladást elérni, mint a passzívban: ezt jelzi az is, hogy

a vizsgált országok eredményei alapján az aktív mutatók tekintetében átlagosan 1,4 indexpontot rontottak 6 év alatt, míg a passzív mutatók esetében átlagosan 13,6 indexpontos javulást könyvelhettek el. Igazán jelentős haladást Dánia (52,4 → 74,3), Németország (46,6 → 64,3) és Ciprus (44,1 → 61,8) tudott felmutatni az aktív környezetvédelmi mutatókban, többek között azért, mert mindhárom országban érdemben sikerült csökkenteni a szállópor-szennyezést.

A passzív csoportban mindössze tíz nemzet volt képes növekedésre és ezek közül négyet az élvonalban találunk: a hollandok az 1., a belgák a 2., az olaszok a 3., míg a szlovénok a 4. helyen végeztek. A legkiemelkedőbb előrelépést a szlovákok könyvelhették el, hiszen 17 indexpontos növekedést produkáltak. **A legdrasztikusabb, 14,2 indexpontos csökkenést ezúttal a svédeknél találjuk, amely jelentős hatással volt a rangsorban megszerzett pozíciójukra is (6. → 15.).** A svédek meggyengült teljesítménymutatója mögött az alábbi okok húzódnak meg: egyrészt csökkent a háztartási csomagolási és a kommunális hulladékból újrahasznosított mennyiség aránya, másrészt kifejezetten alacsony a körforgásos gazdaságba visszavezetett anyagok aránya a vásárlóerő-paritáson mért GDP-re vetítve.

I 3.2. MAGYARORSZÁG EREDMÉNYEINEK ÖSSZEGZÉSE A TISZTAORSZÁG-ALINDEXEN

Magyarország a vizsgált időszakban egy helyezést veszítve a **19. helyre került az összesített tisztaország-alindexen**, és olyan országokkal verseng, mint Görögország, Írország vagy Lengyelország.

Noha hazánk a legtöbb indikátor tekintetében fejlődött, a rangsorban jellemzően rontott, azaz jelenleg nem tudjuk tartani az uniós tempót.

Bár a magyaroknak még nagyon sokat kell fejlődniük az újrahasznosítás területén, az ország teljesítménye fokozatosan javul.

Magyarország az aktív környezetvédelem dimenziójában vegyes eredményeket mutat. **A zajszennyezettség alacsony tartásában például az élmezőnyhöz tartozunk és relatíve jól teljesítünk az egy főre eső üvegházhatású gáz kibocsátás tekintetében.** Ugyanakkor rossz eredményeket tudhatunk magunkénak a megújuló energiákra és az organikus mezőgazdaságra vonatkozó indikátorokban. A vizsgált időszak magyar teljesítménye két pozícionyi előrelépést jelentett az aktív csoportban: **a 20. helyről a 18. helyre tudtunk fellépni.**

Az összesített passzív környezetvédelmi dimenzióban viszont egy helyet veszítettünk, így jelenleg **a 19. helyen állunk.** Bár a magyaroknak még nagyon sokat kell fejlődniük az újrahasznosítás területén, az ország teljesítménye fokozatosan javul, legyen szó kommunális hulladékról vagy a használt csomagolások újrafeldolgozásáról.

Egy társadalom egészségügyi állapota alapvető jelentőséggel bír, hiszen a jóllét egyik fontos dimenziója. Az egészségben leélt évek számának, a születéskor várható élettartamnak, valamint az aktív munkával eltöltött évek számának növekedése jól mutatja az európaiak egyre

javuló életkilátásait, de az egyes országok közötti, továbbra is meglévő jelentős különbségeket is. Az egészségügy vizsgálatához összesen hat indikátort használtunk.

4.1. AZ EGÉSZSÉGÜGYI ALINDEX EREDMÉNYEI

Az egészségügyi adatok alapján Svédország toronymagasan vezeti a rangsort, a vizsgált időszakban végig megtartva első helyezését. A dobogó másik két fokát Írország, valamint Málta szerezte meg. Kiemelkedően teljesített még Észtország, Finnország és Németország. Az időszak nagy vesztese ezúttal Csehország (16. → 23.), illetve Luxemburg (5. → 11.) volt. A számadatok alapján Ciprus ténylegesen rontott az indexen (-0,4), de ez nem párosult drasztikus visszaeséssel a rangsorban (10. → 13.) Az egészségügyi alindex utolsó két helyén Horvátország, valamint Lettország áll – ráadásul az utóbbi behozhatatlannak tűnő lemaradásban van.

A 2021-es és a 2022-es Megatrend Indexben azt tapasztaltuk, hogy látványos előrelépésre egyik ország sem volt képes. Ám a 2023-ban vizsgált intervallum (2014-2019) alapján elmondható, hogy számos nemzet szignifikáns fejlődésen ment keresztül ebben a dimenzióban: Észtország (+26 indexpont) és Litvánia (+21,8 indexpont) nagyot ugrott.

Összességében azt látjuk, hogy rangsor alján lévő országok nagyot léptek előre az indexpontszámok tekintetében, ugyanakkor a helyezésükben ez nem látszik meg. A korábbi Megatrend Indexekhez képest viszont már beláthatónak tűnik a középmezőny a sereghajtó nemzetek számára.

4.2. MAGYARORSZÁG ÖSSZESÍTETT EREDMÉNYE AZ EGÉSZSÉGÜGYI ALINDEXEN

Bár Magyarország szignifikáns javulásra volt képes (+23 indexpont), az uniós mezőnnyel összevetve kiugróan rossz a helyzet, ugyanis a 24. helyen végeztünk. 2019-ben Litvániát,

Horvátországot és Lettországot tudtuk csak magunk mögött hagyni, ami nem sok okot ad optimizmusra.

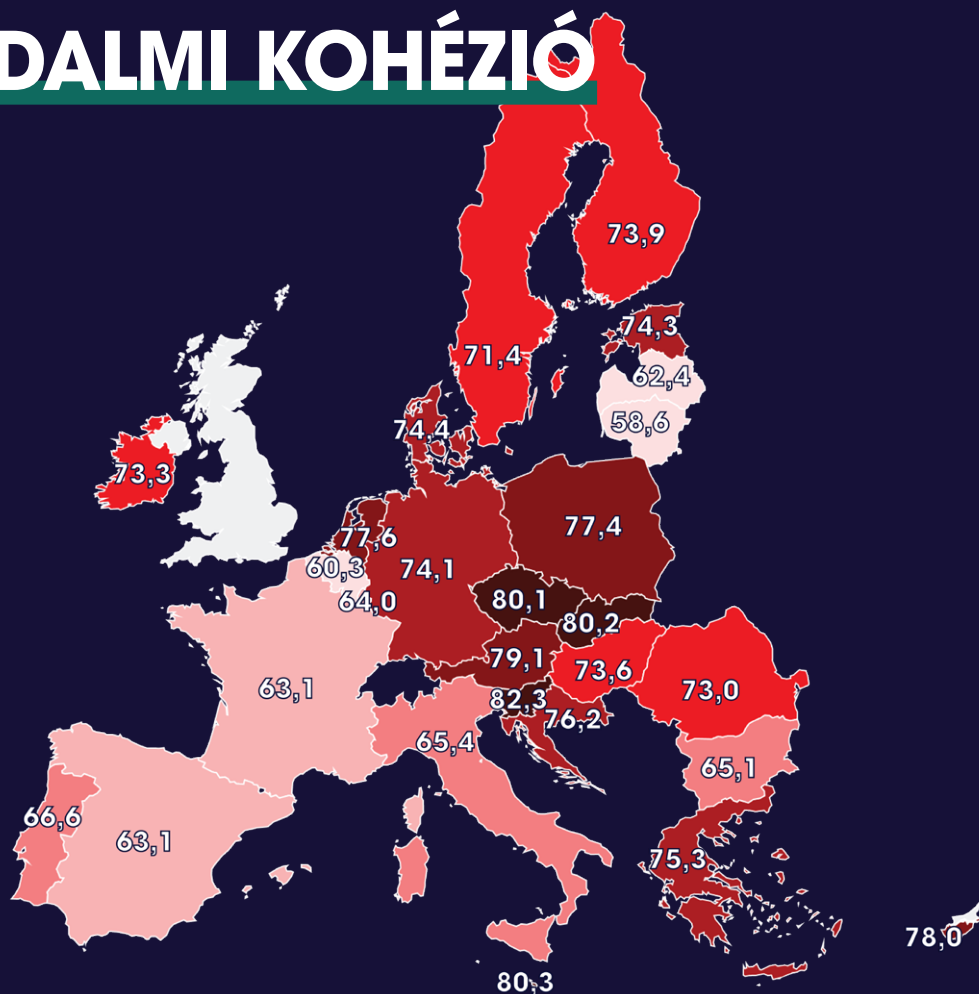
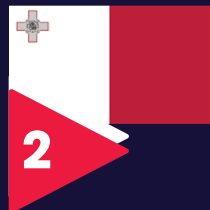
Jó hír, hogy csökkent a rendszeres, tiszta szeszben mért alkoholfogyasztás (19. → 15.), valamint a rendszeresen dohányzók aránya is (21. → 20.). A megelőzhető betegségek

tekintetében is tapasztalható javulás, ugyanakkor a helyezésünk romlott, így mi lettünk az utolsók a tagállamok közül (25. → 27.).

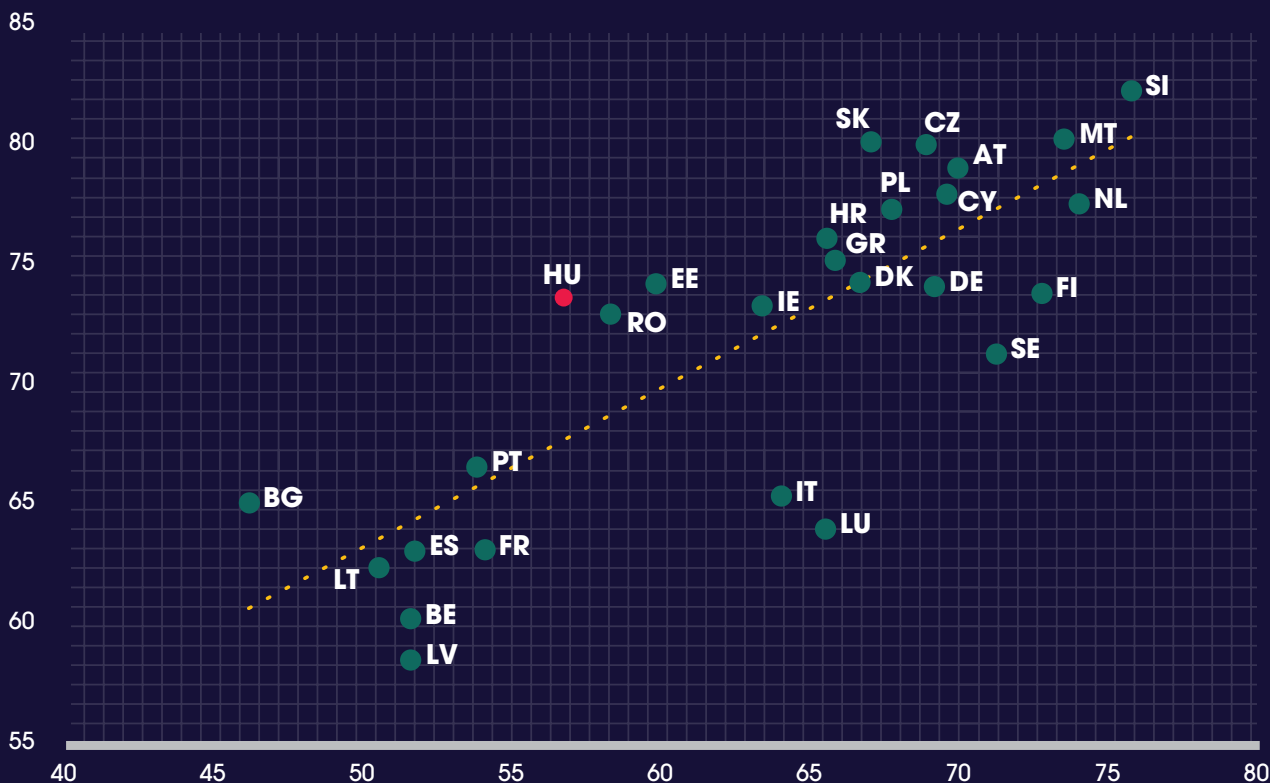
“Az uniós mezőnnyel összevetve kiugróan rossz a helyzet, ugyanis a 24. helyen végeztünk.”

5. TÁRSADALMI KOHÉZIÓ

9. ábra: A társadalmi kohéziós alindex 2019-ben.

10. ábra: A társadalmi kohéziós alindex alakulása 2014 (vízszintes tengely) és 2019 (függőleges tengely) között.

A társadalmilag és gazdaságilag sikeres országok a szabad emberek együttműködésére támaszkodnak. A sikeres államok ösztönzik az állampolgárok kooperációját. Az együttműködés a sikeres országok motorja, amely egyéni és társadalmi szinten is fontos versenyelőnyt jelent. Sokan hajlamosak alábecsülni, de a bizalom és a hatékony

kooperáció korunk egyik kulcsfontosságú tényezője, amely szoros együttjárást mutat a társadalmak gazdasági fejlődésével. Az Egyensúly Intézet szerint a társadalmi kohézió az öt legfontosabb trend egyike, melyet nyolc indikátorral mértünk.

I 5.1. A TÁRSADALMI KOHÉZIÓS ALINDEX EREDMÉNYEI

Ebben a dimenzióban – Luxemburgot kivéve – mindegyik ország erősödött a vizsgált időintervallumban. A szokottól **eltérő mintázatot látunk**: az élvonalban egyetlen északi vagy skandináv ország sem található: Dánia a 11., Finnország a 14., Svédország pedig a 18. helyet szerezte meg. Sőt, ebben a klaszterben kizárólag a dánok léptek előre, a finnek tíz, a svédek 13 pozíciót veszítettek. **Az első három helyen**

Szlovénia, Málta és Szlovákia áll. Utóbbi nyolc helyet javított (11. → 3.), ami a 13,3 indexpontos növekedésnek volt köszönhető. Az olló rendkívül szélesre nyílt az alindexen, és magas a szórás. Egyes országok olyan erős iramot diktálnak (pl. Bulgária vagy Észtország), hogy könnyű elmaradni az európai trendektől.

I 5.2. MAGYARORSZÁG EREDMÉNYEINEK ÖSSZEGZÉSE A TÁRSADALMI KOHÉZIÓS ALINDEXEN

Magyarország jelentős haladást ért el a vizsgált időszakban: hat év alatt 16,9 indexpontot javított, ami öt helyezéssnyi előrelépést jelentett (20. → 15.). **A magunk 73,6 pontjával elsősorban finnekkel és az írekkel versengünk.** Magyarország magasán a trendvonal felett teljesített, amely biztató jelzés a jövőre vonatkozóan.

Az öngyilkosságok száma, illetve a nem dolgozó és nem tanuló fiatalok aránya is meglehetősen magas, de mindkét indikátoron csökkenést könyvelhettünk el. A 20 év alatti nők körében nőtt a gyermekvállalás. **Az országon**

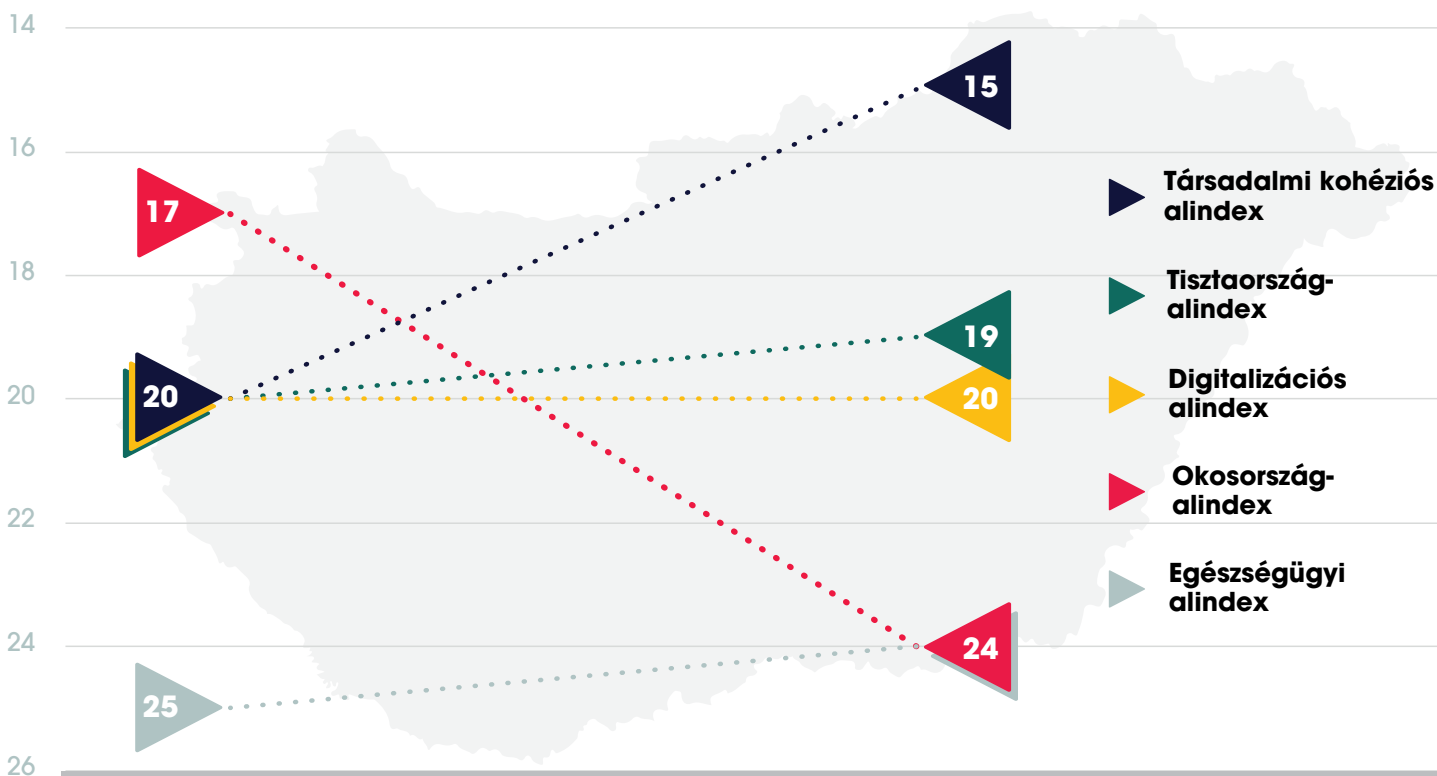
belüli jövedelmi különbségek nem kiugróak, a válások száma is alacsony, és csökken azoknak a 15 év alatti gyermekeknek a száma, akik olyan háztartásban élnek, ahol nincs aktív kereső. Mindezek mellett a százezer főre vetített rablások száma Európa-szerte Magyarországon a második legalacsonyabb.

A magunk 73,6 pontjával elsősorban finnekkel és az írekkel versengünk.

6. A MEGATREND INDEX MAGYAR EREDMÉNYEINEK ÖSSZEFOGLALÁSA

Magyarország a 2023-as Megatrend Index eredményei alapján az európai uniós középmezőny alján, a hátsó egyharmad tetején helyezkedik el. Legjobban a társadalmi kohézió tekintetében állunk: itt a 27 uniós tagállam közül a 15. helyen vagyunk. Ezt követi az tisztaország-

alindexen elért 19., illetve a digitalizációs alindexen elért 20. helyünk. Hazánk a 21. században fontos öt megatrend tekintetében két alindexen is a sereghajtók közé tartozik: az egészségügyi és az oktatási dimenzióban is csupán a 24. helyen álltunk a vizsgált időszak végén.

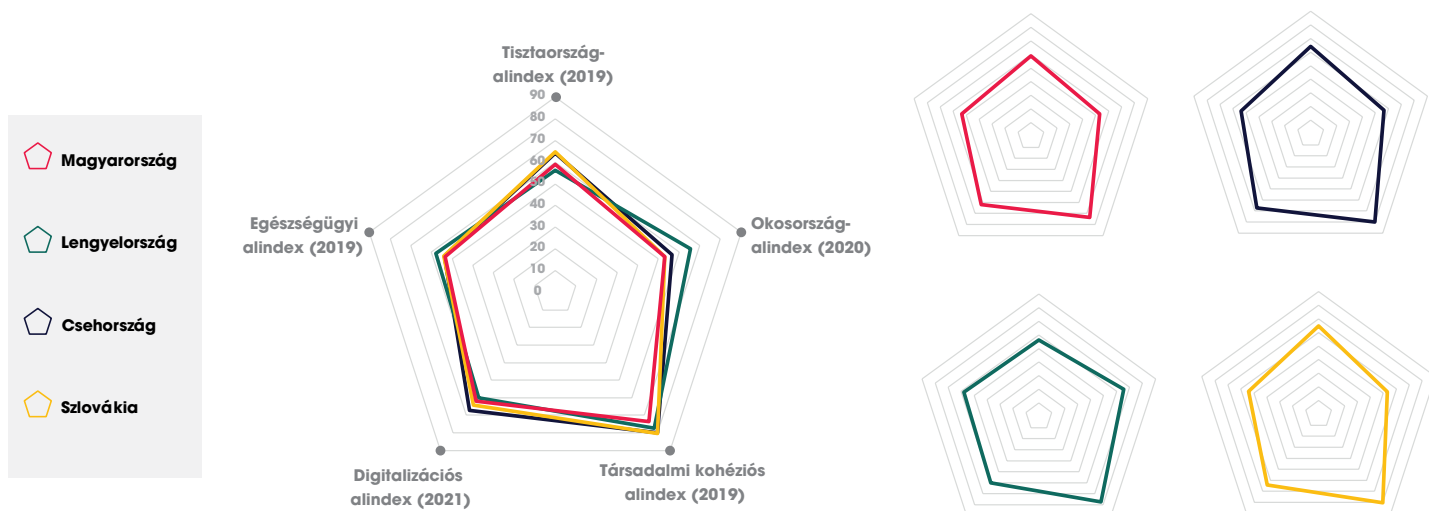

11. ábra: Magyarország pozícióváltozásai a vizsgált időszakok között.

A 12. ábra megmutatja a vizsgált időszakban regisztrált változásokat a helyezések tekintetében. Jól látható, hogy kizárólag az okosország-alindexen rontottunk, de azon nagyot: a középmezőnyből lecsúsztunk a 24. helyre. Noha csak marginálisan, de előrébb tudtunk lépni az egészségügyi- valamint a tisztaország-alindex tagállami rangsorában. A leglátványosabb fejlődést egyértelműen társadalmi kohéziós alindexen tudhatjuk magunk mögött. **Az összkép biztató abban az értelemben, hogy egyes dimenziókban javítani tudtunk a 2022-es Megatrend Indexhez képest.**

Mindazonáltal az okosország-alindexen tapasztalt változás komoly aggodalomra ad okot.

Az összkép biztató abban az értelemben, hogy egyes dimenziókban javítani tudtunk a 2022-es Megatrend Indexhez képest.

12. ábra: A visegrádi országok összevetése az egyes alindexeken a vizsgált időszak végén.

A 12. ábra összehasonlítja a V4-ek teljesítményét az egyes alindexeken. Látható, hogy a saját ligánkban jellemzően rosszabbul teljesítünk, mint a szövetségeseink. Ebben az összevetésben kizárólag a tisztaország-alindexen tudtuk a harmadik helyet megszerezni, a többin rendre az utolsó helyen végeztünk. Mindez jelentősen árnyalja a társadalmi kohézió dimenziójában megszerzett pozícióunkat. Ki kell emelni, hogy Lengyelország az oktatás és az egészségügy területén dominálja a mezőnyt, míg Szlovákia a társadalmi kohéziós- és a tisztaország-alindexen hagyta maga mögött a másik három visegrádi nemzetet. A csehek a digitalizációban teljesítettek jobban, mint a többiek.

Táblázatunk azokat az indikátorokat gyűjti össze, amelyek tekintetében Magyarország kifejezetten jól vagy rosszul teljesített. Mint említettük, az Európai Unión belül nálunk

a második legalacsonyabb a százezer főre vetített rablások száma és kifejezetten alacsony a zajterhelésnek kitett lakosság aránya is (3. helyezés). Hazánkban a negyedik legalacsonyabb azoknak a 15 év alatti gyermekeknek az aránya, akik olyan háztartásban élnek, ahol nincs aktív kereső, illetve nálunk a negyedik legalacsonyabb a 100 házasságkötésre jutó válások száma.

A megelőzhető betegségben elhunytak számát (27. helyezés) vagy a csomagolási hulladékok újrahasznosításának arányát (25. helyezés) tekintve kiugróan rossz nálunk a helyzet. Mindezek mellett aggodalomra ad okot az éves öngyilkosságok magas száma (25. helyezés), valamint felsőfokú végzettséget szerettek aránya a 25–34 éves népességben (25. helyezés).

LEGJOBB 4 INDIKÁTOR		LEGROSSZABB 4 INDIKÁTOR	
	2 100 000 főre jutó rablások száma		27 A megelőzhető betegségben elhunytak száma a 75 év alatti népességben belül, 100 000 főre vetítve
	3 Az otthonában zajterhelésnek kitett lakosság aránya		25 A háztartási csomagolási hulladékból az újrahasznosított mennyiség aránya
	4 Azoknak a 15 év alatti gyermekeknek az aránya, akik olyan háztartásban élnek, ahol nincs aktív kereső		25 Az öngyilkosságok éves száma 100 000 főre vetítve
	4 Az elektronikai hulladékból az újrahasznosított rész aránya		25 A felsőfokú végzettséget szerettek aránya a 25–34 éves népességben

1. táblázat: Magyarország négy legjobb és legrosszabb indikátora a vizsgált időszakok végén.

RÓLUNK

Az Egyensúly Intézet jövőorientált szellemi műhely, amely hazánk számára készít jövőképeket, szakmai javaslatokat. Kidolgozni az ország politikai, gazdasági és kulturális jövőképét, szilárd szellemi alapot teremteni a magyarok felemelkedéséhez – a gyorsan változó 21. században az Egyensúly Intézet ezt tekinti egy agytröszt legfontosabb feladatának.

Olyan témákról gondolkodunk, amelyekről kevesebb szó esik a nyilvánosságban, mint kellene. Ilyen téma a robotizáció és az átalakuló munkaerőpiac, levegőnk és folyóvizeink tisztasága, a nemzeti öntudat és a közösségek szerepe egy ország életében, az oktatás jövője, az ország gazdasági kitörési pontjai vagy a megváltozó világrend.

Az Egyensúly Intézet állandó kutatói csapata és tanácsadói testülete közgazdászokból, szociológusokból, politikai elemzőkből, klímaszakértőkből, külpolitikai szakértőkből áll. Sokszínű és magasan képzett, professzionális csapatunk széles körű tapasztalatokkal rendelkezik az akadémiai kutatás és az alkalmazott tudomány területéről egyaránt.

SZAKÉRTŐINK

BOROS TAMÁS

Igazgató és társalapító

Az egyik vezető európai agytröszt, a brüsszeli székhelyű Foundation for European Progressive Studies (FEPS) tudományos tanácsának tagja. A Policy Solutions elemző- és tanácsadó intézet korábbi társtulajdonosa és -igazgatója. Rendszeres vendége volt politikai elemző műsoroknak, gyakran nyilatkozik vezető nemzetközi médiumoknak. Korábban szakértőként dolgozott az Európai Bizottságban és a Magyar Köztársaság Külügyminisztériumában. Kutatási területe a magyar és az európai uniós politikai kommunikáció, illetve a populizmus.

FILIPPOV GÁBOR

Kutatási igazgató

Korábban országgyűlési szakértőként, majd a Magyar Progresszív Intézet politikai elemzőjeként és vezető elemzőjeként dolgozott. Elemzései, kommentárjai számos hazai és külföldi sajtótermékben megjelentek, televíziós és rádiós műsorok gyakori vendége. Kutatási területe az európai, valamint a magyar szélsőjobboldal, az antiszemitizmus és az iszlamofóbia története és jelene, illetve a modern autokráciák működése.

KOZÁK ÁKOS

Üzleti kapcsolatokért felelős igazgató és társalapító

Korábban közel harminc éven keresztül a GfK Hungária Piackutató igazgatója volt. A Magyar Marketing Szövetség korábbi elnöke. A Budapesti Gazdasági Egyetem korábbi docense, jelenleg a Kibergazdaság-kutató Központ tudományos munkatársa. Számos felsőfokú piackutatási tananyag szerzője, illetve társszerzője. 2008-ban Klauzál Gábor-díjat kapott. Szakterülete a jövőkutatás és a fogyasztói tanulmányok. PhD-fokozatát fogyasztásszociológiából szerezte.

MAREK BERTRAM

Elemző

Az ELTE-n politológia BA-t, a BME-n kommunikáció és médiatudomány MA-t, a University of Kent-en pedig politikai pszichológia MSc-t végzett. Jelenleg az ELTE PPK PhD hallgatója. Doktori kutatásának témája a rendszerkritika és a kollektív nosztalgia kapcsolata, de foglalkozik politikai eszképzizmussal, populizmussal és klímaattitűdökkel is. Kommunikációt, statisztikát és módszertant oktat az ELTE-n.

CSERNUS DÓRA

Vezető klíma- és környezetpolitikai szakértő

Tanácsadóként dolgozott a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztériumban, a Jövő Nemzedékek Országgyűlési Biztosának Hivatalában és a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumban, ahol Magyarország álláspontját képviselte különböző EU, ENSZ és OECD fórumokon. Később a Klímapolitika Kutató és Tanácsadó Kft. nemzetközi fejlesztésekért felelős igazgatójaként, majd független környezet- és klímapolitikai szakértőként kamatoztatta tudását. Fő szakterülete a klímapolitika, a levegőtisztaság-védelem és a vízvédelem.

BECSEY ZSOLT

Vezető közgazdász

Gazdaságtervezőként kezdte a pályáját a Nemzetgazdasági Minisztériumban, majd a Magyar Nemzeti Bankban dolgozott közgazdasági elemzőként, később modellezőként. Szakterülete az iparpolitika, a többszektáros vektorelemzések, a makroökómia, a kkv-szakpolitika és a versenyképesség.

Egyensúly Intézet

Cím: **H-1026 Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor 73.**
Telefon: **+36 1 249 5238**

Honlap: **www.eib.hu**
E-mail: **info@eib.hu**

Facebook

Twitter

LinkedIn

